

KORT ANALYSE AF SCIENTOLOGIS RELIGIØSE BESKAFFENHED

J. GORDON MELTON, PH.D.
USA
10. maj 1981

SAMUEL S. HILL, PH.D.
USA
12. august 1979

GARY D. BOUMA, PH.D.
Australien
30. oktober 1979

IRVING HEXHAM, PH.D.
Canada
6. februar 1978

KORT ANALYSE AF SCIENTOLOGIS RELIGIØSE BESKAFFENHED

J. GORDON MELTON, PH.D.
USA
10. maj 1981

SAMUEL S. HILL, PH.D.
USA
12. august 1979

GARY D. BOUMA, PH.D.
Australien
30. oktober 1979

IRVING HEXHAM, PH.D.
Canada
6. februar 1978

KORT ANALYSE AF
SCIENTOLOGIS RELIGIØSE BESKAFFENHED

INDHOLD

Et kort studie af Scientologi religionen J. GORDON MELTON, PH.D.	1
Scientologi, en ny religion SAMUEL S. HILL, PH.D.	5
Er Scientologi en religion? GARY D. BOUMA, PH.D.	9
Scientologis religiøse status IRVING HEXHAM, PH.D.	11

Introduktion

Scientologi kom frem i de tidlige 1950'ere og har siden sin begyndelse tiltrukket megen interesse i løbet af årene fra religiøse videnskabsmænd.

Dette hæfte indeholder fire korte analyser af de hundredvis af eksisterende studier udgivet om Scientologi. De blev skrevet i årene fra 1978 til 1981. Forfatterne repræsenterer unikke perspektiver og geografisk og filosofisk variation.

ET KORT STUDIE AF SCIENTOLOGI RELIGIONEN

J. GORDON MELTON, PH.D.

Dr. Melton skrev i 1981:

Jeg er direktør for "Institute for the Study of American Religion", som ligger i Evanston, Illinois. Det er en forskningsfacilitet til undersøgelse af små religiøse grupper i De forenede Stater. Jeg har været direktør for denne facilitet de sidste ti år.

Jeg er ordineret præst i "United Methodist Church" (den forenede metodistkirke), idet jeg blev ordineret i 1968. Jeg er sognepræst ved "Emanuel United Methodist Church" i Evanston, Illinois, en stilling jeg har beklædt i tre og et halvt år.

Jeg er medlem af "The Society for Scientific Study of Religion" (Selskabet for videnskabelig undersøgelse af religion) og "The American Association of Church History" (det amerikanske kirkehistoriske selskab).

Jeg modtog min "bachelor"-grad i humanitære fag fra Birmingham Southern College. Jeg har studeret ved og fået en magistergrad i teologi fra Garret Theological Seminary, som er associeret med United Methodist Church; og jeg har modtaget en doktorgrad (Ph.D.) i religionshistorie og -litteratur fra Northwestern University (1975).

Jeg er forfatter til rundt regnet syv bøger, og jeg var en af redaktørerne af *The Encyclopedia of World Methodism* og forfatter til *Directory of Religious Bodies in the United States*.

I de sidste seksten år har jeg foruden mine pligter som pastor og mit ansvar som direktør for Institute for the Study of American Religion forsket for og færdigskrevet *The Encyclopedia of American Religions*, en omfattende opslagsbog som undersøger næsten tolvhundrede amerikanske religioner og beskriver hver enkelt historie,

skikke og anskuelser. Så vidt jeg ved, er dette det første værk af denne størrelsesorden siden 1936.

Jeg har undersøgt Scientologi både i min kapacitet som præst indenfor United Methodist Church og som direktør for Institute for the Study of American Religion. Baseret på min vidtgående erfaring som forsker af religiøse bevægelser, mine studier af doktrinerne, anskuelserne og skikkene indenfor Scientologi kirken, mine besøg i flere Scientologi kirker (deri inkluderet Scientologi kirken i Missouri) og mine langvarige besøg hos flere præster fra Scientologi kirken, finder jeg, at Scientologi er en religion i ordets mest fuldstændige betydning. Den har en velgennemtænkt doktrin, som omfatter tro på et Højeste Væsen, tro på åndens frihed og åndens udødelighed; et kirkesystem og en liturgi, et omfattende pastoralt rådgivningsprogram og opsøgende præstegering for samfundet, som udtrykker kirkens doktriner og tro. Et fuldt program som dette opnås kun sjældent af en ny religion i dens første generation. Min undersøgelse af kirken omfatter personlig tilstedeværelse ved en Scientologi bryllupsceremoni foruden tilstedeværelse ved søndagskirkeritualet. Kirkens ritualer, deri inkluderet dyrkelse, bryllupper, dåb og begravelser, er nedskrevet i *Ceremonies of the Founding Church of Scientology (Ceremonierne i Founding Church of Scientology)* og i *Background and Ceremonies of the Church of Scientology (Baggrund og ceremonier i Scientologi Kirken)*. De følger traditionelle mønstre og ledes af kirkens præst.

Scientologi kirken går ind for tro på, gudfrygtighed for og tilbedelse af et ”Højeste Væsen” såvel som for troen på åndens udødelighed, og at mennesket er et åndeligt væsen. Dette kommer tydeligt til udtryk i gruppens samlede liv – programmet kirken har opstillet, i dens anskuelser og skikke og i dens litteratur, som omfatter de ovennævnte bøger.

Dens anskuelser, dyrkelse og forhold til Gud eller til et ”Højeste Væsen” kommer endvidere til udtryk i kirkens programmer af pastoral omsorg, gruppedyrkelse, dens samfundsliv og dens program for åndelig vækst.

Kirken behandler de fundamentale, religiøse spørgsmål angående, hvor vi kommer fra, hvorfor vi er her, og hvor vi går hen.

Scientologi kirken holder regelmæssige søndagssamlinger, som, skønt den ikke er hovedfokuspunktet i ugen som i metodistkirken, dog giver gruppen lejlighed til dyrkelse i fællesskab for gruppen.

Kirken formidler regelmæssigt sine anskuelser ved hjælp af de sædvanlige liturgiske kanaler: udbredelse af dens religiøse skrifter og igennem samfundsprogrammer.

Scientologi kirken er i høj grad en religion i ordets egentlige forstand.

J. GORDON MELTON

10. maj 1981

J. Gordon Melton er grundlægger og direktør for Instituttet for Studie af Amerikansk Religion i Santa Barbara, Californien. Han har ledet et forskningsprogram vedrørende mange forskellige amerikanske religioner med speciel opmærksomhed på nye religiøse bevægelser, der er blevet så prominente i Amerika siden 1965. Han er forfatter/redaktør af mere end 20 bøger deriblandt Encyclopedia of American Religions (4. udgave, 1994), The Cult Experience, New Age Encyclopedia, Religious Leaders of America, og sidst Encyclopedia of African American Religion. Dr. Melton er menighedsforstander i United Methodist Church og har arbejdet i afdelingen for religiøse studier på University of California.

SCIENTOLOGI EN NY RELIGION

SAMUEL S. HILL, PH.D.

Dr. Hill skrev i 1979:

Jeg er professionel forsker inden for feltet af religiøse bevægelser i Amerikas forenede Stater som godtgjort på følgende måder:

- a. Jeg har en doktorgrad (Ph.D.) i religion fra Duke University;
- b. jeg har været professor i religion i 20 år med et år på Stetson University, tolv år på University of North Carolina ved Chapel Hill og ved University of Florida siden 1972;
- c. jeg har udgivet tre bøger og adskillige artikler om emnet;
- d. jeg underviser regelmæssigt inden for dette felt.

Inden for det sidste halvandet år har jeg gjort det til noget af en specialitet at studere Scientologi Kirken og er af den opfattelse, at jeg er kvalificeret til at vurdere dens karakter og natur.

To bedømmelser gennemsyrrer alle mine vurderinger af den. Den første er, at det er en ny, ung, præmatur religiøs organisation, som skal betragtes som stadigt ny, stadigt under udvikling, stadigt i færd med at finde vej – dette er karakteristiske træk, som passer på alle nye religioner. Den anden er, at den har meget mere til fælles med østerlandske religioner som f.eks. hinduisme og buddhisme, end den har med de to vestlige, bibelske trosretninger, kristendom og judaisme. Det er en ubetinget nødvendighed, at Scientologi bliver dømt ifølge egne standarder, som er langt nærmere

til orientale end til occidentale standarder, i stedet for gennem pånødning af vestlige kategorier. Om den passer ind i vestlige værdier, påstande og postulater er ikke relevant for spørgsmålet, om det er en religion eller ej.

Jeg drager den slutning, at Scientologi lever op til definitionen for religioner ved det, at den som de alle har de fire standard komponenter.

- a. *Trosbekendelse*. Den lærer om den livsvigtige eksistens af en i sidste instans åndelig realitetsdimension.
- b. *Kodeks*. Den lever med en stærk etisk sans, som lægger vægt på værdier og skelner mellem godt og ondt, rigtigt og forkert.
- c. *Kult*. (I betydning en gruppe som dyrker i fællesskab). Den søger systematisk at bringe menneskene i relation til virkelighedens åndelige dimension, til den endelige virkelighed, det Højeste Væsen eller Gud.
- d. *Fællesskab*. Den har en klar fornemmelse for gruppeidentitet og er et organiseret religiøst fællesskab.

Disse fire komponenter anses typisk for at udgøre en religiøs bevægelse hvor som helst.

Som følge deraf er den en ægte religion med sin egen tro og sine egne skikke. Rent fundamentalt er Scientologi en teori om viden eller en måde at forstå på, gennem hvilken menighedsmedlemmerne kommer til erkendelse om, hvad det Højeste Væsen er, og hvorledes de kan tage del i det til forbedring af personlig og social sundhed. Gennem denne slags kendskab eller forståelse eller dyrkelse realiserer en person sig selv, opnår selvbevidsthed og er i et helende forhold til Gud. Under denne proces at nå frem til sand åndelig frihed ryddes ens liv for barrierer og hindringer for den frihed og bliver helet og lykkelig som tilsigtet. I denne henseende ligner Scientologi meget hinduisme og buddhisme.

Scientologi erkender realiteten i den fundamentale virkelighed eller Gud. "Gud" er et mindre personligt "Højeste Væsen" her end en "Endelig Virkelighed", den måde ting er i deres endelige og reneste form, følgelig vejen til livets fuldstændighed som er beregnet og står til rådighed for alle mennesker. Gennem brug af åbenbaring, som

ofte tager form af teknik, kan mennesker opnå et sympatisk forhold til og tage del i det Højeste Væsen. I disse henseender er Scientologi mere østerlandsk end vestlig og ligner mere buddhisme end hinduisme. Den stræber efter oplysning igennem et forhold til den måde, tingene virkeligt, endeligt er.

Den væsentligste form for religiøs oplevelse og dyrkelse består i pastoral rådgivning. Denne består i anvendelse af Scientologi administreret af en af kirkens præster til et medlem af menigheden. Dette er den væsentligste metode, igennem hvilken en person bliver oplyst, bliver forbundet med det Højeste Væsen. Der er offentlige ritualer; men de er mindre fundamentale i Scientologis forståelse end den pastorale rådgivning. Gennem denne rådgivning forekommer den faktiske forståelse af Gud.

Scientologi som religion insisterer ikke på religiøs monisme; for eksempel er det tilladt, at man dyrker både Scientologi og noget andet for eksempel romersk katolicisme. Også på dette punkt falder Scientologi mere ind i et østerlandsk mønster ved at tolerere pluralisme i loyaliteter og involveringer. I virkeligheden er der dog kun få scientologer, som også dyrker en anden religion. Scientologi har udviklet sig fra "Dianetik", en teori og teknik til at realisere et sundt liv, til en kirke i løbet af de sidste 29 år. Jeg kan forestille mig, at efterhånden som udviklingen yderligere modner, vil der blive mindre og mindre opmuntring til at holde fast ved to religioner, og stadig færre som benytter sig af denne mulighed. Med andre ord ser jeg Scientologi som en religion, der bliver mere og mere bevidst om sig selv som en religion.

Udtrykket "en anvendt religiøs filosofi" beskriver Scientologi temmelig godt – men kun hvis udtrykket frigøres fra en dominerende, vestlig religiøs referenceramme. Hvad, det udtryk betyder på den positive side, er:

- a. Scientologi er religiøs, fordi den giver viden og måder til at forholde sig til det Højeste Væsen.
- b. Scientologi fremhæver resultater (derfor "anvendt") såsom større selverkendelse, forståelse, sundhed og lykke.

På den anden side ved at bruge "filosofi" peger den mod et livssyn, et perspektiv, i stedet for en minutios teologi om en personlig Gud baseret på historiske begivenheder (som er tilfældet med bibelske trosretninger).

SIDE 8

Målt imod alle kendte amerikanske standarder, juridiske, praktiske og religiøse skønner jeg, at Scientologi Kirken er, hvad dens navn betegner, en sand religiøs organisation.

SAMUEL S. HILL

12. august 1979

Da han skrev dette, var dr. Hill professor i religion ved universitetet i Florida.

ER SCIENTOLOGI EN RELIGION?

GARY D. BOUMA, PH.D.

Jeg er blevet bedt om min professionelle mening angående spørgsmålet:

Er Scientologi en religion? Jeg har følgende professionelle kvalifikationer, som er relevante i denne sag:

B.A. Calvin College (græsk og filosofi)

B.D. Princeton Theological Seminary (kirke og samfund)

M.A. Cornell University (sociologi)

Ph.D. Cornell University (religionssociologi)

Jeg har været aktiv i akademisk religionsforskning i over ti år, i løbet af denne tid har jeg udgivet adskillige værker på området, har været formand for symposier som behandlede definitionen på religion, og jeg har forelæst over religionssociologi på Dalhousie University, Michigan State University og Monash University.

Jeg har læst forskellige bøger om Scientologi og besøgt Scientologi kirken i Victoria. På basis af disse dokumenter og dette besøg er det min fagmæssige opfattelse, at Scientologi kirken med rimelighed kan kategoriseres som en religion. Tillad mig at uddybe.

Medens der er en vis debat inden for religionsforskning vedrørende definitionen på religion, ville alle de konkurrerende definitioner dog uden diskussion omfatte Scientologi kirken, dens tro og praksis som en religion. Debatterne på området koncentrerer sig om formålet med at anvende udtrykket religion på grupper, som holder sig til meningssystemer, som ikke har et klart specificeret meningssystem med rod i og artikuleret omkring et fundamentalt engagement i et overnaturligt væsen,

princip eller eksistens. Da Scientologis trosbekendelse tydeligt koncentrerer sig om og strømmer fra et engagement af denne slags, ville der ikke være nogen tvivl blandt religionssociologerne om, at de har at gøre med en religion i Scientologi.

Emile Durkheim, en af religionssociologiens grundlæggere, definerede religion som "et samlet system af trosforestillinger og skikke, der angår hellige ting ... som forener alle dem, der bekender sig til dem i et moralsk fællesskab kaldet en Kirke."

Gerhard Lenski definerer religion i sin indflydelsesrige afhandling, "The Religious Factor", som "... et anskuelsessystem mht. naturen af den kraft/de kræfter som endeligt skaber menneskets skæbne, og de dermed forbundne skikke som medlemmerne i en gruppe har til fælles".

Hvis man skulle bruge disse religionsdefinitioner, ville man uden tvivl komme til det resultat, at Scientologi er en religion.

GARY D. BOUMA

30. oktober 1979

Da han skrev dette, var dr. Bouma i lærerkollegiet på Department of Anthropology and Sociology, Monash University, Clayton, Victoria, Australien.

SCIENTOLOGIS RELIGIØSE STATUS

IRVING HEXHAM, PH.D.

Dr. Hexham skrev i 1978:

Jeg er blevet bedt om min professionelle opfattelse af Scientologis stilling som religion. Jeg har studeret materialer fra kirken, talt med medlemmer af kirken og læst bøger om Scientologi. Som følge af dette arbejde er jeg nu i stand til at kommentere om Scientologis status som religion.

Jeg burde måske sige noget om mig selv, så eventuelle læsere af dette selv kan bedømme gyldigheden af mine konklusioner.

Jeg er evangelisk-kristen og fik min bachelorgrad i teologi på University of Lancaster, hvor jeg læste hos prof. Ninian Smart. Derefter forskede jeg religionshistorie ved University of Bristol hos hans velærværdighed F.B. Welbourn. Da jeg var kandidatstuderende, koncentrerede jeg mit arbejde om vekselvirkningen mellem religion og samfund, mens jeg studerede til magister i nyreligiøse bevægelser i England, og til min doktorgrad udforskede jeg forholdet mellem calvinisme og afrikaaner-nationalisme i Sydafrika. Siden jeg er blevet færdig med studierne, har jeg vedligeholdt min interesse for religion i Sydafrika og i nyreligiøse bevægelser i vestlige samfund. For tiden beklæder jeg stillingen som Assistant Professor i religionsfilosofi ved Regent College i Vancouver. Regent College er en teologisk skole for videregående studier, som er solidt engageret i kristen religion.

Et af hovedproblemerne ved at diskutere en hvilken som helst bevægelses religiøse natur er spørgsmålet om definitionen på religion. Skønt de lærde tilbyder mange forskellige definitioner på religion, kan de i det store hele deles i to hovedtyper. Der er visse definitioner, som definerer religion udtrykt som en kultisk organisation, og der er andre definitioner, som definerer religion som en måde at leve på. Da jeg skulle

vurdere Scientologis religiøse natur, brugte jeg til at begynde med prof. Ninian Smarts definition. Prof. Ninian Smart er en af verdens ledende autoriteter på de felter, der angår religionsstudier. Denne definition blev givet ved et kollokvium på University of Lancaster i december 1969, og den findes i prof. Smarts afhandling med titlen "Meaning in and the Meaning of Religion". I slutningen af første afsnit i sin afhandling, paragraf reference 2.60, giver prof. Smart følgende definition:

Et sæt institutionaliserede ritualer som identificeres med en tradition, og som udtrykker og/eller fremkalder sakrale følelser, som vendes mod en guddommelig eller transguddommelig fokus betragtet i sammenhæng med det menneskelige fænomenologiske miljø og i det mindste delvist beskrevet i myter eller i myter og doktriner.

På basis af denne definition, og hvad jeg har lært om Scientologi, forekommer det klart, at både læren og udøvelsen i Scientologi kirken i British Columbia kvalificerer Scientologi til at blive defineret som en religion. Det forekommer også klart for mig, at Scientologi kan klassificeres som en religion ud fra definitioner, som ville anse religion som en samlet levevis. I denne henseende vil jeg gerne henvise til en anden kollokvie-afhandling præsenteret ved University of Lancaster i 1969 af hans velærværdighed F.B. Welbourn. Denne afhandlings titel er "Towards Eliminating the Concept of Religion". I denne afhandling argumenterer pastor Welbourn meget stærkt for en forståelse af religion som en fuldstændig livsform og ikke blot som en kultisk aktivitet. Udtrykt med hans definition ville der overhovedet ikke være nogen vanskelighed ved at anerkende Scientologi som en religion.

Som afslutning ville jeg gerne tilføje, at min stilling mht. Scientologis religiøse natur svarer til den, som dr. Wallis har. Ligesom jeg mener han, at Scientologi er et ægte udtryk for religiøs tro. Men ligesom jeg ville han stille sig kritisk over for bestemte trossætninger og skikke i Scientologi kirken. Denne udtalelse kan kvalificeres ved det faktum, at jeg også ville stille mig kritisk over for mange andre religiøse bevægelser.

IRVING HEXHAM

6. februar 1978

Da han skrev denne afhandling, var dr. Hexham assisterende professor i religionsfilosofi ved Regent College, Vancouver, B.C., Canada.